

Kaitseministeerium
Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus

.10.2026 nr 2-7/26-282/1

Soomukite hankest

Riigikogu korruptsioonivastane erikomisjon edastab pöördumise, mille osas on pikalt kogunud teavet avalikest allikatest, samuti konsulteerinud Riigikogu riigikaitsekomisjoniga. Mõistes, et tegemist on teemaga, mis köidab avalikkuse tähelepanu, samuti erineva oskusteabe ja ärihuvidega isikuid, peame oluliseks saada parema ülevaate selle hanke aluseks olnud reeglitest ning selle käigus tehtud otsuste kujunemisest.

Ootame esimesel võimalusel, kuid hiljemalt 9. novembril 2026 vastuseid pöördumises esitatud küsimustele:

1. Kas hanke võitjad Türgi ettevõtted Otokar ja Nurol Makina on maksumaksja huvide seisukohalt parimad võimalikud meie tingimustele vastavate soomukite valmistajad?
2. Kas Türgi positsiooni strateegilise partnerina on hinnatud objektiivselt ja kas Türgi on usaldusväärsem partner kui näiteks Soome ja Norra?
3. Kas otsuste tegemisel on arvesse võetud laiemat regiooni kaitsekontseptsiooni ja Patria poolt pakutavat koostetehase asukohta Lätis ja hooldebaasi Eestis?
4. Millised garantiid on Türgi valmistajal soomukite hoolduse ja varuosade tarnekindluse osas kriisiolukorras?
5. Miks ei arvestatud võimalusega osaleda ühises hankes koos Läti, Leedu ja Poolaga?
Need küsimused on esitatud järgmistele faktidele ja teadmistele tuginedes:
 - 5.1. Hanke kogumaksumus kahel odavamal pakkujal (Otokar ja Patria) oli samas hinnaklassis.
 - 5.2. Hanketingimuses oleva 20 soomuki tarne 2024 aasta jooksul Otokari poolt on täitmata. Patrial oli see kogus soomukeid olemas juba hankes osalemise ajal.
 - 5.3. Patria soomukite parem suutlikkus pehmel ja raskel maastikul on kergema kaalu tõttu oluliseks eeliseks.
 - 5.4. Seni on Otokari soomukeid kasutatud väljaspool Türgit ainult Araabia Ühendemiraatides ja Bahreinis. Seega pole Türgi soomukitel mingit praktikat põhjamaade kliimas hakkama saamiseks.
 - 5.5. Patria soomukeid kasutavad peale Soome kaitseväge kõik põhjamaad. Patria 6 x 6 soomusmasinaid on hankimas Saksamaa. Soomukeid on kasutatud ka erinevates kriisipiirkondades mujal maailmas. Samuti on varasem Patria(Pasi) soomukite (XA-180 ja XA-a188) kasutamise kogemus olemas Eesti kaitsevael.
 - 5.6. Kaitseväge mitmete spetsialistide arvates ei vasta Otokar Arma soomusmasinad meie kliimatilistele tingimustele.

Samuti soovime teada kuidas kujunevad relvastuse ja transpordivahendite hanked, hanketingimused, sh kuidas kaalutakse relvade ja transpordivahendite asjade soetamisel nende sobivust siinsesse kliimasse ja maastikule ja naaberriikide liitlastega tehtavaks koostööks ning hoolduskulusid, sh varuosade saadavust?

Kuidas tehakse võimaliku lepingupartneri leidmiseks eeltööd, sh taustauuringud nende valdkondliku pädevuse, ärilise usaldusväärsuse ning õiguskuulekuse osas?

Mis on relvastuse ja sõidukite hangete reeglistiku osas muutunud pöördumises käsitletud hankest arvates?

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Anastassia Kovalenko-Kõlvart
esimees

Lisa: Päring soomukite hanke kohta (AK).pdf

Teadmiseks: Riigikogu riigikaitsekomisjon